

Prvi hrvatski astronaut

»Ovo je mali korak za medvjedića, ali veliki za Hrvatski svemirski program«, ovako bi se mogao sažeti uspjeh tima Astronomske udruge Vidulini. Oni su ljetos lansirali stratosferske sonde s instrumentima. U sondi Histriion-1A bio je prvi »astronaut«, plišani UNICEF-ov medvjedić koji je u bliski svemirski prostor prenio poruke mira, edukacije i suradnje među narodima. U sondi Histriion-2 bila je tehnička oprema s uređajima za fotografiranje Zemlje iz bliskog svemirskog prostora, a sonda Histriion-3 ponijela je kameru namijenjenu potpori lansiranja i bila je postavljena na kontroliranu visinu 50 m iznad mjesta lansiranja. Drugoj sondi je na visini od 15.000 metara vjetar brzine više od 200 km/h otrgnuo padobran. Pad su ublažile krošnje drveća i nisko raslinje nekoliko kilometara jugoistočno od naselja Bale pa instrumenti nisu bili oštećeni. Lansiranje je dio prvog hrvatskog svemirskog programa - Astronautika, a ovo je prvi put da je takva misija s uspješnim lansiranjem, slijetanjem i povratom informacija provedena u Hrvatskoj. (K. B.)

Ground Zero brod

U New Yorku, na lokaciji nekadašnjih Blizanaca srušenih u napadu 2001. godine, graditelji su iskopali ostatke broda iz 18. stoljeća

Tijekom građevinskih radova na mjestu gdje su do 2001. stajali Blizanci otkriven je trup deset metara dugog broda za kojeg se vjeruje da datira iz 18. stoljeća. Arheolozi pretpostavljaju da je brod ondje potopljen kako bi pridonio što bržem zatrpavanju i nasipavanju pri proširivanju Manhattana početkom 19. stoljeća. Trećina Manhattana je, zbog već tada visoke cijene zemljišta, »dodana« između 1797. i 1836. godine. U blizini je pronađeno i sidro za koje stručnjaci nisu sigurni pripada li brodu. Arheolozi se utrkuju s vremenom ne bi li analizirali iskopinu jer će se, zbog doticaja sa zrakom, osjetljivo drvo od kojeg je sagrađena ubrzo raspasti. (K. B.)

METEOROLOŠKI FENOMEN

Ekstremna vrućina u Sibiru

U ruskom mjestu Ojmjakonu, smještenom blizu granice s Mongolijom, 1933. godine izmjeren je najveći minus na nekom naseljenom području - čak -68 stupnjeva. Ovoga ljeta tamo je temperatura skočila na nezapamćena 32 stupnja. To je prvi put u povijesti da je na nekom mjestu zabilježena ukupna razlika od 100 °C.

Krajem srpnja i početkom kolovoza Rusiju su zbog ekstremnih vrućina poharali nezapamćeni požari, od kojih će se Rusija još dugo oporavljati. Procjenjuje se da je samo zbog vrućina uništeno 9,6 milijuna hektara zasijanih površina, što je otprilike površina cijele Mađarske. Tražeći osvježenje od velikih vrućina kupanjem u rijekama ili potocima, ali vrlo često u pijanom stanju, od početka sušnog razdoblja u lipnju do početka kolovoza samo u Rusiji utopilo se više od 1600 ljudi. (A. Č.)

Koja je zemlja najbolja u zaštiti prirode?

Ekolozi Sveučilišta Yale i Columbia objavili su »The 2010 Environmental Performance Index« - rang-listu 163 države po uspješnosti prema 25 indikatora s područja kvalitete ekosustava. Prvo je mjesto zauzeo Island sa 93,5 bodova (od mogućih 100), slijede Švicarska (89,1), Kostarika (86,4) i Švedska (86). Te su države uspješno implementirale dugoročne planove zaštite prirode i kontinuirano ulažu u infrastrukturu kojom se može zajamčiti održanje sadašnjeg i daljnje poboljšanje stanja zaštite prirode. Zadnja tri mjesta drže siromašne afričke države Mauritanija (33,7), Srednjoafrička Republika (33,3) i Sijera Leone (32,1). Hrvatska je na 35. mjestu (68,7), SAD na 61. (63,5), Brazil na 62. (63,4), Rusija na 69. (61,2), Kina na 121. (49) i Indija na 123. (48,3) mjestu. (K. B.)

